

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci **žalobkyň: A) A. L.**, , a **B) nezl. E. B.**, zastoupených JUDr. Aloisem Mickou, advokátem se sídlem Na Pankráci 480/49, 140 00 Praha 4, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ze dne 14. 8. 2002, č. j. OAM-3454/VL-19-04-2002, o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 12. 2003, č. j. 8 Az 32/2003-17,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 14. 8. 2002 zamítl žalovaný žádost žalobkyň o azyl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu; zároveň vyslovil, že žalobkyním se neuděluje azyl podle § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu a že se na ně nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí prvá žalobkyně popsala situaci ve své vlasti; zdůraznila chudobu panující zvláště ve městech, banditismus a vysokou míru kriminality, jakož i nezáviděníhodné postavení etnických Moldavanů ve vztahu k osobám ruské národnosti. Vyjádřila přání zůstat v České republice a požádala soud, aby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného.

Městský soud v Praze žalobu zamítl rozsudkem ze dne 22. 12. 2003. V odůvodnění uvedl, že správní orgán zjistil řádně skutkový stav věci. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobkyně požádaly o azyl především ve snaze stmelit rodinu a legalizovat svůj zdejší pobyt, neboť manžel prvé žalobkyně v České republice již několik let pracuje a svou rodinu v Moldavsku jen občas navštěvuje. Správní orgán po provedeném řízení uzavřel, že tyto důvody nesvědčí o pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, a městský soud se s jeho právním posouzením ztotožnil.

Proti zamítavému rozsudku městského soudu podaly žalobkyně (stěžovatelky) včas kasační stížnost podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Namítly především, že jim měl být udělen humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu, neboť Moldavanům je upírána účast na správě a řízení státu. Moldavská národnost je utiskována a ve školách a v úřadech byl zrušen původní úřední jazyk; to způsobilo nárůst kriminality a nezaměstnanosti. Obě stěžovatelky byly také pro svou národnost opakovaně slovně i fyzicky napadeny. Žalovaný podle jejich názoru překročil meze správního uvážení, jelikož nevycházel z podrobných informací, které mu poskytly stěžovatelky, nýbrž jen z informace Ministerstva zahraničních věcí ČR z roku 2001.

Vady správního řízení pak stěžovatelky spatřovaly v tom, že žalovaný se zabýval jen některými důvody jejich žádosti o azyl, především důvody ekonomickými a rodinnými; nepovšimnuty pak ponechal důvody národnostní, vysokou míru kriminality a podobně.

Stěžovatelky proto navrhly, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Městského soudu v Praze a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Závěrem stěžovatelky požádaly o to, aby jejich kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek; tato žádost se však – s ohledem na zamítnutí kasační stížnosti – stala bezpředmětnou.

Kasační stížnost není důvodná.

První námitka směřuje do výroku o neudělení humanitárního azylu; v této části je však kasační stížnost nepřípustná, neboť kasační důvod spočívající v nesprávném užití správního uvážení při rozhodování o humanitárním azylu nebyl uplatněn v řízení před městským soudem (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

Nadto Nejvyšší správní soud poznamenává, že v dané věci nebylo důvodu pro to, aby správní orgán při zamítání žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 zákona o azylu současně posuzoval i důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu. Pokud totiž v řízení o žádosti o udělení azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona o azylu, pak správní orgán – za předpokladu, že běží lhůta stanovená v odstavci 2 téhož ustanovení – bez dalšího takovou žádost zamítne; konečným způsobem tak ve věci rozhodne, aniž zjišťuje existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona. Podmínkou pro rozhodování o udělení azylu z některého z důvodů předvídaných v ustanoveních § 13 a § 14 zákona je přitom nezjištění existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona a neudělení azylu podle tohoto ustanovení. Posuzování azylových důvodů podle § 13 a § 14 zákona o azylu při současném zamítání žádosti o udělení azylu podle § 16 zákona nicméně nemělo vliv na zákonnost napadeného

rozhodnutí žalovaného a městský soud postupoval správně, když žalobu proti tomuto rozhodnutí zamítl.

Z tohoto pohledu hodnotí Nejvyšší správní soud jako nadbytečný i výrok o neexistenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu: to, zda u žadatele je či není dána překážka vycestování, totiž žalovaný posuzuje jen v rozhodnutí o neudělení nebo odnětí azylu (§ 28 zákona o azylu). Rozhodnutí, jímž byla žádost stěžovatelek zamítnuta jako zjevně nedůvodná, sice obsahovalo i výrok o neudělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu; stalo se tak ovšem v důsledku pochybení žalovaného, a ani výrok, který je pojmově spjat s výrokem nadbytečným, tedy neměl být součástí rozhodnutí. Těmito dalšími výroky však stěžovatelky nebyly zkráceny na svých právech, aniž byla jejich práva rozhojněna, a rozhodnutí žalovaného tak i přes tuto nesprávnost obstojí.

V druhém stížnostním bodu stěžovatelka namítá, že žalovaný založil své rozhodnutí na neúplně zjištěné skutkové podstatě a nezkoumal všechny důvody, které vedly stěžovatelky k odchodu z vlasti; mýlí se však. Žalovaný zvážil všechny okolnosti, které prvá stěžovatelka v průběhu správního řízení uvedla, ovšem správně usoudil, že tyto okolnosti nejsou v řízení o udělení azylu relevantní, ať už je stěžovatelka sama označila jako nedobrou situaci ve vlasti, komunistickou stranu u moci, kriminalitu, banditismus, ekonomickou nouzi, obavu z budoucnosti dospívající dcery či snahu zajistit dceři výchovu v úplné rodině. Dovolává-li se stěžovatelka vysoké míry obecné kriminality ve své zemi, v řízení o udělení azylu jí to nemůže být ku prospěchu: toto řízení totiž neslouží k tomu, aby správní orgán snášel důkazy o množství a povaze obecně kriminálních činů v zemích původu žadatelů o azyl – byť i byly zaměřeny proti nim osobně a přispěly k jejich odchodu ze země, což není případ stěžovatelek – nýbrž ke zjištění či vyvrácení existence azylových důvodů podle § 12 zákona o azylu. Ani současné rozložení politických sil v Moldavsku nemůže stěžovatelkám založit důvod k udělení azylu: z výpovědí prvé stěžovatelky nevyplynulo, že by veřejně a ke své újmě projevovala svůj názor na politiku vládnoucí strany a vůbec že by se její výtky vůči způsobu vlády v Moldavsku vymykaly povšechné nespokojenosti, jakou zakouší většina občanů postkomunistických států v době společenských změn.

K tvrzením o slovním a fyzickém napadání stěžovatelek Nejvyšší správní soud nepřihlížel, neboť byly uplatněny až po vydání napadeného rozsudku městského soudu (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Totéž platí o poukazu na zrušení „původního úředního jazyka“; k tomu soud jen poznamenává, že i přes snahy zrovnoprávnit ruštinu s moldavštinou zůstává moldavština jediným úředním jazykem (čl. 13 odst. 1 moldavské Ústavy z 29. 7. 1994). Co se pak týká namítaného národnostního útisku a diskriminace etnických Moldavanů, soudu jsou známy snahy moldavské vlády o posílení vlivu ruštiny s cílem uvolnit tradičně těsná kulturní pouta mezi Moldávií a Rumunskem; stěžovatelky samy však podle vlastních vyjádření žádné konkrétní potíže či ústrky pro svou národnost nezakoušely a obecná tvrzení zde neobstojí. To, že v moldavských školách se vyučuje i ruština, jak prvá stěžovatelka uvedla při pohovoru, jistě projevem národnostního útlaku není; tato jediná konkrétní zmínka nijak nepřispívá ani k vysvětlení blíže neupřesněného tvrzení o tom, že Moldavanům je upírána účast na řízení státu. Těmto námitkám tedy soud nepřisvědčil.

Stěžovatelky se svými námitkami neuspěly. Jelikož v řízení o kasační stížnosti nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně (stěžovatelky) nemají právo na náhradu nákladů řízení,

neboť ve věci neměly úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. dubna 2005

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu